

महाराष्ट्र शासन

क्र. मअसे/५५-बी/२०२४/३७४

टेलि : २६६७७५५५

Email : supdt@mahafireservice.gov.in
Website : www.mahafireservice.gov.in

महाराष्ट्र अग्निशमन सेवा संचालनालय,
महाराष्ट्र अग्निशमन सेवा अकादमी,
विद्यानगरी, हंस भुग्रा मार्ग,
सांताक्रुझ (पूर्व), मुंबई-४०० ०९८.

दिनांक : १३.०२.२०२४

प्रति,

मा.आयुक्त, सर्व महानगरपालिका.
मुख्याधिकारी, सर्व नगर परिषदा/नगर पंचायती,
मुख्य अग्निशमन अधिकारी, सर्व महानगरपालिका,
अन्य अग्निशमन सेवांचे प्रमुख.

विषय : दि.१४ ते २० एप्रिल, २०२४ या कालावधीत
अग्निशमन सेवा सप्ताह पाळणेबाबत.

संदर्भ : केंद्रीय गृह मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.VI-32013/1/24-
DGCD(F), दि.०७.०२.२०२४.

महोदय,

दिनांक १४ एप्रिल, १९४४ रोजी मुंबई गोदीत एस. एस. फोर्ट स्टिकिन या जहाजाला स्फोट होवून लागलेल्या भीषण आगीशी झुंज देताना अग्निशमन दलाच्या ६६ जवानांना हौत्याम्य प्राप्त झाले तसेच त्यानंतरही अग्निशमनाचे कार्य करताना प्राणांची आहुती देणा-या अग्निशमन सेवेतील अधिकारी / कर्मचारी यांच्या त्यांच्या स्मृती प्रित्यर्थ तसेच जनतेमध्ये अग्निशमनाबाबत जनजागृती निर्माण होण्यासाठी प्रतिवर्षी केंद्रीय गृह मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या सुचनेनुसार संपूर्ण देशात दिनांक १४ ते २० एप्रिल या कालावधीत अग्निशमन सेवा सप्ताह पाळण्यांत येतो. यावर्षी दिनांक १४ ते २० एप्रिल, २०२४ या कालावधीत पाळण्यांत येणा-या अग्निशमन सेवा सप्ताहाचे केंद्रीय गृह मंत्रालयाने दिलेले घोषवाक्य अनुक्रमे पुढील प्रमाणे आहे. या घोषवाक्यास या सप्ताहामध्ये पोस्टर्स, बॅनर्स तसेच विविध प्रसार माध्यमांद्वारे प्रसिध्दी देण्यांत यावी.

मराठी - - “अग्नि सुरक्षा सुनिश्चित करा, राष्ट्र उभारणीत योगदान भरा.”

हिंदी - - “ अग्नि सुरक्षा सुनिश्चित करें, राष्ट्रीय निर्माण में योगदान दें ”

इंग्रजी - - “ ENSURE FIRE SAFETY, CONTRIBUTE TOWARDS
NATION BUILDING “

०२. अग्निशमनाबाबत राज्यातील जनतेमध्ये जनजागृती निर्माण करण्यासाठी अग्निशमन सेवा सप्ताहाचे उदघाटन व अग्निशमन सेवा कर्मचारी कल्याणनीधी संकलन मोहिमेचा शुभारंभ दि.१४ एप्रिल, २०२४ रोजी मा.राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे हस्ते राजभवन येथे करण्याचे प्रस्तावित आहे. नियमित अग्निशमन सेवेतील कर्मचारी तसेच औद्योगिक अग्निशमन सेवेतील कर्मचा-यांसाठी विविध फायर ड्रिल स्पर्धा, राज्यातील इयत्ता ५ ते ९ च्या शालेय विद्यार्थ्यांसाठी निबंध व चित्रकला स्पर्धा या कार्यालयातर्फे आयोजित केल्या जातात. तसेच वर्तमान पत्रे, दूरदर्शन, रेडिओ अशा विविध प्रसार माध्यमांद्वारे विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करून जनतेमध्ये जनजागृती केली जाते. या सप्ताहाच्या समारोप प्रसंगी विविध अग्निशमन सेवांचे संयुक्त संचलन आयोजित करून प्रमुख अतिथींना मानवंदना दिली जाते. याप्रसंगी प्रमुख अतिथींच्या हस्ते विविध स्पर्धेतील विजयी स्पर्धकांना सन्मानचिन्हे, प्रमाणपत्रे प्रदान केली जातात. आपणही आपल्या कार्यक्षेत्रात अग्निशमनाबाबत व्याख्याने, प्रात्यक्षिके, प्रदर्शने, विविध स्पर्धा आयोजित करून हा अग्निशमन सेवा सप्ताह परिणामकारक पाळून जनतेमध्ये अग्निशमन प्रतिबंधात्मक जनजागृती करण्यांत यावी.

क. म. प.

०३. हा अग्निशमन सेवा सप्ताह यशस्वीपणे पाळण्यासाठी या कार्यालयाकडून फ्लॅग स्टिकर्स, पोस्टर्स आणि अग्निशमन सेवा कर्मचारी कल्याणनिधी जमा करण्यासाठी डोनेशन बॉक्सेस, इत्यादी सामुग्री आपणांसा पुरविण्यांत येईल. बृह.मुंबई, ठाणे जिल्हयातील व जवळपासच्या अग्निशमन सेवांनी वरील साहित्य या कार्यालयाकडून प्रत्यक्ष घेवून जाण्याची व्यवस्था करावी ही विनंती. या सप्ताहात सदर पीन फ्लॅग जनतेस प्रदान करून जनतेकडून, विविध आस्थापनांकडून तसेच अग्निशमन सेवेतील अधिकारी / कर्मचारी यांचेकडून जास्तीत जास्त अग्निशमन सेवा कर्मचारी कल्याणनिधी उभारण्याची मोहिम यशस्वीपणे राबविण्यांत यावी. जमा केलेला हा कल्याणनिधी **"The Maharashtra Fire Services Personnel Welfare Association"** यांचे नावे काढलेल्या व मुंबईमध्ये देय होणा-या डिमांड ड्राफ्टने दिनांक ३० एप्रिल, २०२२ पर्यंत या कार्यालयास पाठविण्यांत यावा. ज्या महानगरपालिका/नगर परिषदा अग्निशमन सेवा सप्ताहात कल्याणकारी निधीसाठी निधी जमा करणार नाहीत त्या महानगरपालिका/नगर परिषदांनी रिकामे डबे या संचालनालयास परत पाठवावयाचे असून कल्याणकारी निधी का जमा केला नाही याचा सविस्तर खुलासा या कार्यालयास करणे अनिवार्य आहे. या असोसिएशनला देण्यांत येणारे डोनेशन हे आयकर अधिनियम, १९६१ च्या सेक्शन ८०-जी अंतर्गत आयकर मुक्त आहे. हा कल्याणनिधी या वेल्फेअर असोसिएशनचे सभासद असलेल्या राज्यातील अग्निशमन सेवेतील अधिकारी / कर्मचारी यांच्या तसेच त्यांच्या कुटुंबियांच्या कल्याणासाठी वैद्यकीय/आर्थिक मदत तसेच त्यांच्या गुणवंत मुलांना शिष्यवृत्ती अश्या विविध कल्याणकारी योजनांसाठी वापरण्यांत येतो. आपल्या अग्निशमन सेवेतील अधिकारी / कर्मचारी यांना या असोसिएशनचे सभासद होण्यास उद्युक्त करावे.

०४. सर्व महानगरपालिका / नगर परिषदा/नगर पंचायती यांनी तसेच आद्योगिक इतर सर्व क्षेत्रातील अग्निशमन सेवांनी आपल्या कार्यक्षेत्रात अग्निशमन सेवा सप्ताह प्रभावीपणे पाळून आगीपासून निर्माण होणारे धोके टाळण्यासाठी घ्यावयाची दक्षता व त्यावरील उपाययोजना याबाबत जनतेमध्ये मोठया प्रमाणावर जनजागृती करण्यांत यावी व केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल कल्याणनिधीच्या डिमांड ड्राफ्टसह या कार्यालयास अग्निशमन सेवा सप्ताहानंतर १० दिवसांत पाठविण्यांत यावा, जेणेकरून एकत्रित अहवाल केंद्रीय गृह मंत्रालय, नवी दिल्ली यांना पाठविणे शक्य होईल.

आपला विश्वासू,

(एस.एस.वारीक)

संचालक,

महाराष्ट्र अग्निशमन सेवा

प्रत : माहिती व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी सादर / अग्रेषित.

१. मा.प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग (नवि-१४), मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
२. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
३. सर्व विभागीय आयुक्त, नगरपालिका प्रशासन विभाग, महाराष्ट्र राज्य.
४. मा.जिल्हाधिकारी, सर्व जिल्हे.
५. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई-४०० ०२५.
६. संचालक, मुंबई दूरदर्शन केंद्र, वरळी, मुंबई-४०० ०३०.
७. संचालक, आकाशवाणी केंद्र, आमदार निवासासमोर, मुंबई-४०० ०२०.

बिहार अग्निशमन सेवा संचालनालय, मुंबई
245

आवक क्र.
दिनांक
फाइल क्र.

08 FEB 2024

आवक क्र. 245

No. VI-32013/01/24-DGCD (F)
Government of India
Ministry of Home Affairs
Directorate General Fire Service, Civil Defence & Home Guards
(Fire Cell)
****

East Block - VII, Level - 7,
R. K. Puram, New Delhi-110066
Dated the 7th February, 2024

To
The Chief Secretaries of all States/UTs.

Subject: Observance of Fire Service Week Commencing from 14th April, 2024.

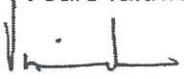
Sir,

The Fire Service Week is observed from 14th April to 20th April, every year throughout the country for fire safety awareness among the public in order to minimize the losses owing to fire.

2. As per the recommendation of the Standing Fire Advisory Council (SFAC), which is an apex body constituted by the Ministry of Home Affairs, Government of India, the Fire Prevention Week/Fire Service Week has been observed since 1956. SFAC in its eleventh meeting which was held in the year, 1965, recommended to observe 14th April as "Fire Service Day" to commemorate the memory of the brave firefighter who lost their lives during the dock explosion at Mumbai on 14th April, 1944. Since, then 14th April to 20th April is observed as "Fire Service Week", and 14th April as "Fire Service Day" to pay homage to those brave firefighters who sacrificed their lives while discharging their duties.

3. The theme for this year's Fire Service Week is "अग्नि सुरक्षा सुनिश्चित करें, राष्ट्रीय निर्माण में योगदान दें।" "Ensure Fire Safety, Contribute towards Nation Building". A broad list of programmes to be conducted during the week has been annexed herewith. However, the Head of Fire Service in your state may add other appropriate programmes to this list.

4. It is requested to direct all concerned to observe the Fire Service Week, 2024 in a meaningful manner so that fire safety awareness could be spread among the public as much as possible. Head of Fire Service should be asked to send a brief report on the measures taken to this Ministry.

Yours faithfully,

(Vivek Srivastava, IPS)
Director General FS, CD & HG
Tel. No. 011-26715303

O.S.
Procedure
ATP

Copy to: -

1. The Heads of Fire Services, all the States/UTs.
2. Central Ministries/Departments of Government of India (As per List)
3. National Safety Council, Mumbai
4. DG, CISF, CGO Complex, New Delhi
5. Director, NFSC, Nagpur.

Guidelines/Instructions for the Observance of Fire Service Week
Commencing from 14th April, 2024

1. **THEME FOR PUBLICITY**

“अग्नि सुरक्षा सुनिश्चित करें, राष्ट्रीय निर्माण में योगदान दें।”

“Ensure Fire Safety, Contribute towards Nation Building”

Various publicity media mentioned in the succeeding paragraphs may please be made use of as effectively and promptly, so as to ensure that the publicity campaign generates the maximum public impact.

2. **HOMAGE TO MARTYRS**

It has been decided in the DGPs and IGPs conference, 2015 that the Fire Service Organizations must organize the functions on Martyrs Day each year at the local schools where the martyr had studied to pay homage to them, so as to inspire the younger generations. Students from the school/colleges should also speak on the life history and valour of martyr during the occasion. It is therefore, necessary that the details of the Martyr be found out for paying him due homage. The family members/relatives of the martyrs may also be invited and function should be organized in a befitting manner on the martyrs' day.

3. **OBSERVANCE OF COMMEMORATION DAY – ON 14TH APRIL 2024**

As a part of the observance of the Fire Service Week, in accordance with recommendations of the Standing Fire Advisory Council, Commemoration Day Parades may also be held on 14th April and Wreaths should be laid at 'Martyrs' columns.

4. **FIRE SERVICES: PIN FLAGS**

As usual, Fire Service Day Pin Flags may be arranged locally and sold to the public on 14th April. The collections may be credited to the benevolent funds for the welfare of Fire Service Personnel and families of deceased members of the fire services. The Benevolent Fund has to be operated as per directions issued by the concerned administrative authorities.

5. **FIRE MOCK & EVACUATION DRILL**

During the DGPs and IGPs conference 2019, it has been directed that “All States/UTs should conduct ten events, including anti-terrorist, firefighting and railway protection drills every year in full uniform. This should be given maximum publicity through different means, including circulating videos on social media and also organize Fire Mock and Evacuation Drills frequently in the schools, colleges, malls, hospitals and other occupancies. A team should be appointed in each district to carry out the Fire & Evacuation Drill frequently in schools, colleges, etc.

Contd....P/2

6. FIT INDIA MOVEMENT

Fit India Movement was launched by the Hon'ble Prime Minister with an aim to take the nation on a path of fitness and wellness. It encourages people to include physical activities and sports in their day-to-day lives. As part of the movement, individuals and organizations can undertake various efforts for their own health and well-being as well as for the health and well-being of fellow Indians. Parade, Yoga, Drill, Cyclothon, Marathon etc., should be organized in schools, colleges and other institutions, and also for the fire personnel to make the Fit India Movement a great success in addition to spread fire safety awareness measures.

7. KHELO INDIA

The Khelo India programme has been introduced to revive the sports culture in India at the grass root level by building a strong framework for all sports played in our country and establish India as a great sporting nation. Staff and officers of the organization and also the general public should be encouraged to participate in various sports which is an important component for the overall development of our nation.

8. PUBLICITY THROUGH NEWSPAPERS, PRINTED AND ELECTRONIC MATERIALS

Fire Services shall ensure to increase Fire Safety awareness in the society by publishing/distributing print and electronic safety awareness materials and may also use print and electronic media for the noble cause.

9. LECTURES AND DEMONSTRATIONS

Lectures, workshops and presentations including demonstrations on fire prevention and fire protection may be organized by the Fire Service personnel at public places. Fire Prevention hands-out may be distributed to members of the public during these functions. Film shows may also be organized as a part of this publicity campaign. All India Radio FM Channels, Doordarshan & other TV Channels (Regional channels) should be requested to broadcast fire safety related audio material so that the campaign remains impactful. Local Fire Chiefs may keep close liaison with the local All India Radio Stations. In addition, discussions on common fire hazards in industries, commercial and office complexes, schools, hospitals as well as in residential premises, and appropriate fire prevention measures for these premises may be arranged for broadcast/telecast through local radio/T.V. stations.

10. ESSAY/POSTER COMPETITIONS

Essay/Poster competitions may be organized in educational/training institutions on selected theme relating to fire prevention and fire safety, and prize-winning entries should be awarded suitable prize on 20th April 2024. Outstanding prize winning entries may be forwarded to this Ministry.

11. USE OF TELEVISION

Doordarshan Kendras in the country should be requested to arrange telecasting of suitable feature films/video spots on fire prevention/fire safety during Fire Service Week or on succeeding/preceding days. The local Fire Chiefs may get in touch with the local T.V. authorities for making suitable arrangements.

12. SPECIAL INSPECTION CAMPAIGN ON FIRE SAFETY IN MULTI STOREYED BUILDING, HOSPITALS AND MAJOR INDUSTRIES

With a view to inculcate a sense of fire safety in the minds of all concerned and also to minimize losses due to fire out-breaks in high rise buildings in urban areas, hospitals and in industries, it is suggested that a special programme may be initiated during the Fire Service Week for survey of fire protection measures taken in these occupancies under your jurisdiction and expert advice be rendered on the measures required to be taken for ensuring adequate safety of the people.

13. Appropriate action may please be taken to ensure that the Week is observed in a suitable manner so that this year's 'theme' for publicity "अग्नि सुरक्षा सुनिश्चित करें, राष्ट्रीय निर्माण में योगदान दें।" "Ensure Fire Safety, Contribute towards Nation Building" is brought home to the public to the fullest extent possible.

14. All instructions of the Government of India/Government of States/UTs with regard to containing the spread of COVID-19 be strictly adhered during the Observance of Fire Service Week.

15. Heads of the Fire Service should send a brief report on the measures taken to this Ministry.

*****